

LESBRIEF

BIJ 19|91

VAN TOM RIJPERT

Jonge Jury 2027

1 2

AVONTUUR

VRIENDSCHAP
MYSTERIE
SPANNING

LEESFRAGMENT 1

19|91 van Tom Rijpert

In 1991 verdween de jongen Pepijn tijdens een zomerkamp op Terschelling. Elf jaar later, in 2002, komen Tjibbe en Basha aan op Terschelling, ook voor een zomerkamp.

‘Ze hebben liever niet dat we erover praten. Sommige leiders waren erbij toen het gebeurde.’

‘Toen wát gebeurde?’

‘Dat die jongen verdween, natuurlijk.’

Ik voelde een koude rilling over mijn rug trekken. ‘Maar niet echt van híér, toch?’

‘Ja... midden in de nacht. En ze hebben hem nooit meer teruggevonden, alsof hij zomaar was opgelost in het niks!’ ‘Opgelost’ klonk door de beugel als ‘opgelofsch’t’, maar er was niks grappigs aan.

‘Dat kan toch niet?’ vroeg ik fluisterend. ‘Is hij niet gewoon met de boot teruggegaan naar de wal?’

Het beugelmeisje schudde haar hoofd. ‘Ze hebben alle boten tegengehouden.’

Dit kamp werd met de minuut erger.

Het meisje keek ineens alsof we afgeluisterd werden en boog dichterbij. ‘Mijn vader denkt dat het een mui was. Maar een buurvrouw van mijn tante kent iemand die hem heeft gezien.’

‘Die jongen?’

‘Ja, in Mexico. Maar ouder natuurlijk.’

‘Echt?’

‘Ja, ze hebben hem vermomd als meisje het eiland af gesmokkeld!’

TIK... TIK... TIK...

Een van de vrouwelijke leidsters, de jongste, verscheen in de deuropening. Ze had haar zwarte krulletjeshaar in een dikke staart en had een lief gezicht. 'Dames, komen jullie? We—' Ze keek van het meisje naar mij. 'Gaat alles goed met jullie?'

'Ik moet naar de rest,' zei het beugelmeisje. En zo snel als ze kon liep ze de slaapzaal uit.

De leidster en ik bleven over. Ze droeg een zelfgemaakte ketting van schelpen en flessendopjes, en een brede, zilverachtige armband om haar pols. Kinderachtig bij anderen, maar bij haar gek genoeg een soort stijlvol cool. Ze had een knoop in het gele T-shirt gelegd en zelfs dat stond haar niet slecht. Ze was in alles het tegenovergestelde van bleke Saaie Frank.

'Had ik me eigenlijk al aan jou voorgesteld?' vroeg de leidster. 'Nee, hè? Ik ben Kim.'

'Basha,' zei ik. *Waarom moest iedereen de hele tijd contact maken? Zo kon ik toch nooit ongezien de week doorkomen?*

'Jij bent nieuw dit jaar, toch?'

'Hier wel, ja.'

Kim lachte. 'Ik snap dat je al een tijdje bestaat. Heb je er een beetje zin in?'

Ik haalde mijn schouders op.

Kim leunde tegen een van de stapelbedden. Het piepte zielig. Ze duwde er expres nog een paar keer tegenaan. *Pieep-pieep-pieep-pieep*. 'Ouwe zoi,' zei ze lachend. Ik lachte mee. 'Je zag er geschrokken uit. Vertelde Sanne je iets vervelends?'

‘Valt wel mee.’

‘Hm. Ging het toevallig over Pepijn?’

Heette hij Pepijn? Ik probeerde een leugentje te bedenken, maar mijn stilte verraadde me.

Kim zuchtte diep. ‘Zo gaat het ieder jaar. Heeft nog lang geduurd, meestal horen de nieuwelingen er op de boot al over.’ Ze fronste geïrriteerd haar wenkbrauwen. Misschien zelfs boos.

‘Sorry, ik wist niet... Was u toen ook leidster?’

De frons maakte plaats voor lachrimpeltjes. ‘Hallo! Hoe oud denk je dat ik ben? Zoveel schelen wij nou ook weer niet!’

‘Sorry.’

‘Nee joh, is oké. Ik was er niet bij. Maar het is beter om het er niet over te hebben. Het is voor sommige mensen een veel te verdrietig verhaal, het geeft kinderen nachtmerries, bedplassen... Het is gedoe.’ Ze keek de slaapruimte rond en viel even stil. ‘En we zijn hier om plezier te maken.’

Mijn ogen schoten naar de smiley op Kims T-shirt, ik kon er niks aan doen.

‘Nee, écht plezier. Pingpongen, karaoke...’

Ze klonk een stuk geloofwaardiger dan Saaie Frank. Kim stond op en samen liepen we naar de deur van de slaapzaal.

Ik twijfelde. ‘Mag ik één ding vragen, voor ik er voor altijd en eeuwig over ophou?’

‘Eén ding,’ zei Kim met een strenge blik, vermoedelijk gespeeld.

TIK... TIK... TIK...

Ik zette me schrap. Het antwoord op de vraag lag voor de hand – Tibbes spiegeljaren zaten nog vers in mijn hoofd – maar ik wilde het zeker weten. ‘Wanneer is dat dan gebeurd? Een paar jaar geleden?’

Kim schudde haar hoofd. ‘Iets meer dan dat. Elf jaar geleden, 1991.’

‘O, dat is best een tijd terug...’

Kim gaf een zuinig glimlachje. ‘Ongeveer jouw hele leven, gok ik?’

Ik knikte. ‘Ongeveer precies.’

Ze duwde met haar vinger in een plastic matrashoes. ‘Maar hier lijkt nauwelijks iets veranderd.’ Afwezig dwaalde haar blik langs me heen, de kamer door. ‘Volgens mij sliep hij daar... in dat bed bij het raam. Maar goed, kom je mee?’ Kim draaide zich om en liep de kamer uit.

Ik staarde naar het bed van de verdwenen jongen. *Mijn bed.* Geweldig, dacht ik, dat kon er ook nog wel bij.

OPDRACHT 1 - VREEMD VOORGEVOEL

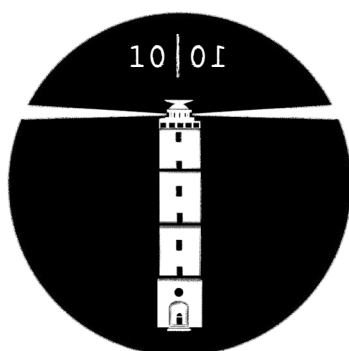
Lees het eerste fragment. Hierin komt Basha meer te weten over de jongen die in 1991 verdween.

- Heeft Basha zin in het zomerkamp, denk je? Waaruit blijkt dat?
- Wat leert Basha in dit fragment over het kamp van elf jaar geleden en over het kamp van nu?
- Hoe is het om op een zomerkamp met zo'n geschiedenis rond te lopen, denk je?
- De schrijver probeert het gevoel op te roepen dat dit zomerkamp ook spannend wordt voor Basha. Hoe doet de schrijver dat?
- Wat zou jij doen in Basha's situatie: naar huis proberen te gaan of blijven? Waarom?
- Leef je in in Basha. Schrijf een dagboekfragment (max. 1 A4) dat Basha geschreven zou kunnen hebben op de dag dat ze ontdekt dat ze in hetzelfde bed slaapt als Pepijn, de jongen die elf jaar geleden verdween.

LEESFRAGMENT 2

19|91 van Tom Rijpert

Basha heeft een spoor, een aanwijzing gevonden boven haar bed. In een balk staat de helft van het woord 'duinhut' gekrast. Met een spiegel komen Basha en Tjibbe achter het hele woord. Tijdens het smokkelspel proberen Basha en Tjibbe te verdwalen om de duinhut te vinden. En alsof dit nog niet spannend genoeg is, worden ze ook nog achternagezeten door een paar vervelende jongens van het zomerkamp.

DE DUINHUT

Het duingras achter de hut ruiste zachtjes in het donker. Bijna niks aan het krakkemikkige gebouwtje was recht. Prikkelendraad was ooit strak langs het huisje gespannen, maar lag nu vermoeid en uitgezakt op de zanderige grond. Een bord met ‘Verboden toegang’ bungelde met zijn laatste schroef aan de deur en de vermoldde deur zelf hing schuin in de scharnieren. Alleen de woekerende klimop hield hem nog op zijn plek. Tibbe pakte zijn zakmes, sneed met een paar handige bewegingen de planten weg en de deur gleed vanzelf op een kier.

Ik pakte Tibbe bij zijn arm en wees omhoog. Een klein cameraatje op het dak keek onze kant op.

‘Goed gezien. Denk je dat die nog werkt?’ vroeg Tibbe.

Ik zette een stap opzij, zag een rood lampje branden aan de zijkant van het cameraatje en knikte. ‘Maar waarom? Wat valt hier te bewaken?’

Tibbe haalde zijn schouders op. Hij wilde gewoon naar binnen.

‘Maar doen we dit echt?’

‘Waarom niet?’ vroeg hij. ‘Straks komen die eikels terug.’

‘Maar stel dat hij daar ligt?’

‘Dan hebben we het opgelost,’ zei Tibbe droog. ‘Maar ik denk het niet. Ze hebben het hele eiland afgezocht. Het lijkt me sterk dat ze deze hut hebben overgeslagen.’

‘Maar wat doen we dan hier?’

‘Als de code op die balk het begin van een speurtocht is, dan ligt er misschien nog een hele rij aan nooit ontdekte aanwijzingen op ons te wachten.’

Angstig keek ik achterom. Het donkere, krakende bos was ook geen beste optie.

‘Voorwaarts, Berkel Basha.’

‘Goed, trek maar open dan.’

De hut rook naar aarde en planten en was pikkedonker. Het enige beetje licht kwam van de maan, maar de overwoekerde, gebarsten ramen lieten nauwelijks nog iets door. Planten hadden zich door het glas naar binnen gewurmd.

Tibbe reikte met zijn hand naar een zwarte lichtschakelaar naast de deur, maar ik greep zijn pols en hield hem tegen.

‘Dat zien ze buiten! Even wachten, dan wennen onze ogen.’

Donkere vlekken veranderden in contouren en contouren

in herkenbare vormen. Een eenvoudige houten stoel hing bevroren, halverwege zijn val, tegen een plank onder het raam. Een van de poten was weggerot. Er stond een houten kast tegen de muur, aan het plafond hing een simpele gloeilamp en midden op de vloer lagen een paar verkreukelde, verroeste bierblikjes. *Wat lag daarnaast, tegen de wand?* Ik greep Tibbes arm en mijn hartslag schoot omhoog. Op een hoopje in de hoek lag een slaapzak. *In de vorm van een opgekrulde jongen? Stak er een hand uit?* Tibbe stapte er meteen op af en sloeg hem open.

‘Het is hem niet. Deze is leeg.’

Ik leunde opgelucht op de bureauplank, trok meteen mijn hand weer weg en gilde – bijna. Een dikke, harige spin schoot van de plank, over een stapel vogelgidsen, langs de stoel naar beneden. Hij verdween tussen de kieren van de vloer onder de grond.

‘Ik vind het niet zo fijn hier, Tibbe, laten we snel zijn alsjeblieft.’

Tibbe gaf me een serieus knikje dat op ieder ander moment heel grappig zou zijn geweest. Hij ging aan de slag. Hij greep een kalender van de wand en over zijn schouder zag ik een vervaagde foto van een, volgens het onderschrift, ‘drenkelingenhuisje’ met daaronder...

‘Tibbe, kijk! Augustus 1991.’

‘Zou dat betekenen dat hier al die tijd niemand meer...?’

‘Zou kunnen.’

Tibbe trok de pagina's voorzichtig los. Jaren van vocht, zonlicht en spinnenweb (*bah*) hadden ze aan elkaar geplakt, maar ze waren nog leesbaar. Hij begon zorgvuldig te bladeren terwijl ik de wanden afspeurde, op mijn hoede voor insecten en andere smerigheid. *Welke details vertelden iets van een verhaal? Iets wat er in de afgelopen elf jaar gebeurd kon zijn?* Er was een haak in het hout geschroefd. Misschien had daar ooit een verrekijker of zoiets gehangen? Kim had het tenslotte een vogelhutje genoemd. Ik zocht op de vloer en inderdaad, een oude verrekijker! Maar over de verdwijning van Pepijn zei het niets.

‘Er zijn data omcirkeld!’ zei Tibbe enthousiast.

‘O ja? 8 augustus ook?’

‘Nee. Eens even kijken... 4 januari, 5 april, 3 mei... en 2 oktober.’

Ik dacht er even over na. ‘Zeggen me allemaal niks, geen spiegeldata.’

Gefrustreerd begon Tibbe door de stapel boeken te bladeren en ik spitste mijn oren. Buiten ruiste het bos, maar het geschreeuw van de jongens klonk ver weg.

Ik keek de rest van de hut door. De wanden waren verder leeg en op de vloer lagen de rafelige resten van wat ooit een vloerkleed geweest moest zijn. De planken rond het kleed leken donkerder dan de rest, alsof het hier kort in brand had

gestaan... *Wat was hier gebeurd?* En vooral... *wanneer?* De bierblikjes waren van ná Pepijn, nam ik aan. Maar wie weet... Met een diepe zucht sloeg Tibbe zijn laatste boek van de stapel dicht en stampte naar de boekenkast. 'Waarom zou Pepijn hier iemand naartoe hebben willen sturen?' vroeg Tibbe. Hij duwde tegen de lege boekenkast die tegen de muur stond. 'Er is niks.'

'Misschien had Pepijn hier een schat verstoppt, aan het eind van een speurtocht?' probeerde ik behulpzaam. 'Dat deden wij vroeger ook op vakantie, speurtochten maken en dan een zak snoep verstoppen.'

'Ja, en waar is die schat dan?'

'Gevonden door die bierdrinkers? Weggesleept door bosbeestjes? Die proberen al elf jaar een zak KitKats open te maken...'

Tibbe gromde.

Ineens hoorden we stemmen, niet ver van de hut. 'Waar zijn jullie, schijtsmokkelaars?' Ik verstarde. 'Jullie fokking hondje leeft niet meer!'

'Joey!' riep een andere jongensstem. 'Een hutje!'

Tibbe liep zo snel als hij kon naar het raam. De vloer kraakte onder zijn stappen. 'Shit! Ze komen eraan!'

'Wat was dat?' fluisterde ik paniekerig. 'Dat kraken. Hoorde jij dat ook?'

'De vloer?'

‘Ja, er was iets...’ Zorgvuldig liep ik op hem af en probeerde het opnieuw te horen.

‘Basha! Ze komen eraan! We kunnen nergens heen.’

De droge, emotioneloze Tibbe was nergens meer te bekennen. Angstig klampte hij zich aan mijn arm vast.

‘Tibbe, laat los, ik weet misschien een manier—’ Ik trok mijn arm los en toen gebeurde het. Mijn hand raakte de lichtschakelaar en even gloeide de lamp aan het plafond fel op, om meteen daarna met een harde klap kapot te spatten. Licht. *Pats*. Donker.

‘Shit...’ fluisterde ik.

Buiten moest het ongeveer zo gegaan zijn: voor een seconde had de hut licht gegeven en had Joey twee silhouetten voor het raam zien staan. *Die Basha en dat rotjong dat steeds om haar heen hangt*, moest hij gedacht hebben.

‘Honderd procent zeker zitten ze daar!’ hadden we hem horen roepen. Hij hield die arme Rebecca in zijn lompe hand – haar kopje had hij vast van haar lijf afgedraaid – en hij wees in de richting van de hut. ‘Jullie twee, eromheen. Sluit ze in. Wij gaan via de voorkant.’

Hij haalde zijn zelfgemaakte boog van zijn rug en legde een scherp geslepen tak aan. Toen klonk er gerinkel van glas achter het huisje en hoorden ze dat er een ruit was stukgegooid. *Ze proberen te ontsnappen*, moest Joey hebben gedacht.

‘Rennen gasten, naar de achterkant!’ riep hij, terwijl hij zelf met zijn gespannen boog op de nu weer donkere duinhut afrende. *Ik moet ze niet in hun gezicht raken*, dacht hij misschien. Tenminste, dat hoopte ik. ‘Hij heeft het thuis ook niet makkelijk,’ had Saaie Frank gezegd. Naar huis gestuurd worden wilde hij vast niet...

‘Geef je maar over, sukkels!’ riep hij als laatste waarschuwing. Toen trapte hij de deur in...

Met een luide knal viel de deur op de plankenvloer.

Hij zat helemaal niet op slot, aap, dacht ik.

‘Waar de fok zijn ze?’ hoorde ik Joey roepen. ‘Wat de fók!’ Hij sloeg zijn boog keihard tegen de deuropening.

Zo klonk het tenminste, want zien konden Tibbe en ik het niet. Het bonk-bonk-stap-bonk van Tibbes voeten op de vloer die naar het raam liepen, had geklonken alsof er iets van een holle ruimte onder de planken zat. En inderdaad, precies op de plek waar in 1991 dat verbrande tapijt waarschijnlijk nog gewoon een tapijt was geweest, zat een luik. Vlak voordat Joey als een lompe trol het hutje binnen was gestormd, had ik de verrekijker door het raam geslingerd (alsof we wilden ontsnappen) en waren Tibbe en ik door het luik onder het hutje verdwenen.

En nu hingen we daar, in het donker, onder de planken. Aan de koude, roestige sporten van een laddertje, in een

schacht onder de grond. Wie weet hoe diep die ging. Het rook muf, naar kelder en natte aarde.

‘Zijn ze door het raam geklommen?’ riep Joey.

Zaklamplicht scheen door de kieren van de vloer. De schacht waar het laddertje in verankerd zat, was nog geen meter breed, zag ik nu. Tibbe hing onder me. Zijn handen om de sport waar mijn voeten op stonden. Hij ademde snel en keek met grote ogen omhoog, als een angstig konijn. Een angstig kikker-konijn.

‘Hierachter zijn ze niet!’ riep Charif.

‘Shitzooi,’ siste Joey. Zijn voetstappen bonkten de kamer door en stopten vlak boven ons hoofd. ‘Wat de fok?’ Hij hurkte. Er dwarrelde aarde van Joey’s schoenen tussen de kieren door in mijn ogen. Ik kneep ze dicht en hield mijn adem in.

Joey pakte een blikje van de vloer. ‘Leeg.’ Hij stond op en riep: ‘Nou, hier zijn ze ook niet, dus ze lopen buiten ergens.’

‘Joey?’ Het was de stem van een volwassen man, buiten de hut. ‘Joey, verdomme jongen, wat doe je hier?’ Het was Jorn.

Een tweede zaklamp verlichtte de hut. *Zeker weten dat ze dat luik gingen zien!*

Joey’s hele toon veranderde. ‘Sorry, ik dacht dat die smokkelaars—’

‘Wat heb je op je rug?’ vroeg Jorn.

‘Niks!’

‘Hebben jullie nou tóch...? Meekomen. Dit is de druppel. Meekomen, ik ga je ouders bellen.’

‘Nee, meneer, alstublieft! Het was maar een grapje van die bogen, we gingen er niet mee schieten. Echt niet!’

‘Joey...’

De stem van Jorn klonk dreigend en doodserieus, en door de stilte, gevolgd door Joey’s langzame voetstappen, begreep ik dat de discussie beëindigd was.

‘Allemaal terug naar de kampschuur!’ riep Jorn naar buiten, zo luid dat de andere douanejongens het zonder twijfel gehoord moesten hebben. Hij klikte zijn zaklamp uit.

Mokkende jongensstemmen liepen langs de hut. ‘Zag jij ze?’ – ‘Nee, man...’ – ‘Shitzooi... Dit gaat gezeik worden, man...’ Ze verdwenen in de verte.

Maar Jorn bleef staan. Wachtend, zo lang dat ik begon te twijfelen of hij er nog stond. In het donker slofte hij over de planken. Hij klikte zijn lamp weer aan en door de kier zag ik hem geconcentreerd het hutje inspecteren. *Zoeken*. Ineens liep hij naar een hoek van het kleed. Ik kon net niet meer zien wat hij deed. Er klonk gepulk, iets van geschuif. *Hadden we iets gemist?*

‘Verdomme, Pepijn...’ mompelde Jorn. Een snif. *Huilde hij nou? Of was het lachen?*

‘Jorn?’ De stem van Saaie Frank riep vanaf een afstandje. ‘Joey zei dat je hier was?’

Jorn liep meteen naar de deur. ‘Ongelofelijk, die gasten. Ze hadden dus gewoon hun bogen bij zich.’

‘Wat is dit voor plek, joh?’

‘Nooit eerder gezien,’ zei Jorn, terwijl hij op Frank afliep. ‘Een oud vogelhutje, denk ik.’

‘Goh!’ Frank trok niks in twijfel. Waarom zou hij?

De twee mannen liepen naar buiten en verdwenen pratend tussen de bomen. Het enige geluid dat overbleef, was het zachtjes fluiten van de wind door de kieren van het hutje en het langzaam tot rust komen van mijn adem.

‘Luik...’ piepte Tibbe zachtjes.

‘Ja, ik hoorde het aan je voetstappen...’

‘Nee, dat was Pepijns tweede hint, op de kalender. *LUIK*. De vijfde letter van april, de vierde van januari, de derde van mei en de tweede van oktober. L-U-I-K. Hij wilde dat we hier naar beneden gingen!’

Mijn hart vulde zich met een warm gevoel. Alsof Pepijn even hier was, met ons. Niet op een enge manier, maar juist alsof hij ons geholpen had. Samen, met z’n drieën.

‘Wat moeten we doen?’ vroeg Tibbe. ‘Verder omlaag?’

‘Wacht!’ Ik klikte mijn zaklamp aan en scheen langs Tibbe naar beneden. Waar hij stond, was de schacht al wijder geworden. De trap hing midden in een kamertje, meer een bunker, ongeveer even groot als de duinhut zelf. De wanden waren betegeld, groen en glimmend, en deden me denken aan een

metrostation in Parijs. *Wat deed dit hier?*

‘Ik ga me laten vallen,’ fluisterde Tibbe, ‘ik hang vlak boven de grond.’

‘Weet je dat zeker? Kunnen we niet beter teruggaan en morgen overdag—’

‘Ik vind het behoorlijk spannend, Basha.’ Tibbe trok een heldhaftig gezicht. ‘Maar het moet. Voor het onderzoek!’ En zonder te wachten liet hij los.

OPDRACHT 2 - SNIJDENDE SPANNING

Lees het tweede fragment. Hierin onderzoeken Basha en Tjibbe de duinhut.

- Waarom vindt Basha het eng om de duinhut in te gaan?
- Een van de leiders van het kamp, Jorn, zegt in de duinhut iets over Pepijn. Wat is er opvallend aan die reactie? En wat zegt die reactie over Jorn?
- Welke elementen verhogen de spanning in het fragment? Noem er zoveel mogelijk.
- Met welke film zou je *19|91* vergelijken? Waarom?
- Bespreek je antwoorden met een klasgenoot. Hebben jullie dezelfde ideeën of juist andere?

CREATIEVE OPDRACHT

Werk samen met een klasgenoot.

Stel je voor dat het boek *19|91* verfilmd wordt. Ontwerp een filmposter (of maak een trailer (1-2 minuten)) die gebaseerd is op het tweede leesfragment.

OPDRACHT 3 - SPEURNEUZEN

Werk samen met een klasgenoot.

Tjibbe heeft een spreekbeurt gehouden over detectives en detectiveverhalen. Hij weet er veel van en kent de regels van bijna elk detectiveverhaal (p. 68-70):

1. *De dader is nooit wie je denkt dat het is.*
2. *Op twee derde van het verhaal wil de detective het opgeven.*
3. *Sterke clues zijn nooit in één keer duidelijk.*
4. *De oplossing van een goed mysterie moet origineel zijn, maar nooit te ver gezocht.*
5. *Geen aliens. Geen spoken. Geen tweelingbroers.*

- Voldoet het boek *19|91* aan deze vijf regels van detectiveverhalen? Werk jullie antwoorden uit op een grote poster:
 - Noteer elke regel (1 t/m 5).
 - Leg per regel uit of *19|91* eraan voldoet. Noem voorbeelden uit het boek.
 - Maak per regel passende tekeningen of kies voor passende afbeeldingen.
 - Wat is jullie eindoordeel? Is *19|91* een goed voorbeeld van een detectiveverhaal?
Zet het erbij op de poster.
- Schrijf zelf een kort detectiveverhaal dat voldoet aan vier van de vijf regels. Laat je verhaal lezen door een klasgenoot. Die mag raden aan welke regel het niet voldoet.

OPDRACHT 4 - SPIEGEL

Werk samen met een klasgenoot.

- 19|91 staat boordevol verwijzingen naar spiegelen en spiegels. Noteer samen zoveel mogelijk van die verwijzingen.
- Wat voegen al deze ‘spiegel-elementen’ toe aan het verhaal?
- Waarom kiest de schrijver hiervoor, denk je? Bedenk minimaal twee redenen.
- Andere kunstenaars, zoals schilders, kiezen ook graag voor spiegels in hun werken. Ze kunnen daarmee bijvoorbeeld:
 - spelen met de werkelijkheid
 - alle kanten van iets laten zienGelden deze twee zaken ook voor de schrijver van 19|91, denk je? Leg je antwoord uit.

OPDRACHT 5 - TIJD

Aan het einde van het verhaal betreedt Basha de Ondertoren.

- In de Ondertoren staat de tijd bijna stil.
 - Hoe leven mensen in de Ondertoren?
 - Wat is het effect van het stilstaan van de tijd op het leven daar?
 - Waarom is de Ondertoren voor sommige bewoners een veilige plek?
- Teken de plattegrond van de Ondertoren. Leg uit wat de vorm van deze plattegrond te maken heeft met:
 - het thema *tijd*
 - het genre *detectiveverhaal*
- Wanneer heb jij het gevoel dat de tijd heel langzaam of juist heel snel gaat?
- Bespreek je antwoorden met een klasgenoot. Denken jullie er hetzelfde over?

CREATIEVE OPDRACHT

Op bladzijde 212-213 zie je een bewijsbord. Nu je het hele verhaal hebt gelezen kun je het bewijsbord aanvullen, zodat het precies klopt met de afloop van het verhaal. Maak een nieuwe versie van het bewijsbord en geef het onderdeel ‘tijd’ nadrukkelijk een plek.

IS DIT BOEK JOUW FAVORIET?

Breng jouw stem uit via jongejury.nl/stemmen

JONGE JURY DOORLEESTIPS

Genoten van dit boek? Dan wil je deze niet missen:

Slipjacht – Jowi Schmitz

Matteo wil verdwijnen en besluit tijdens een schoolkamp weg te lopen. Met het vosje Remi aan zijn zijde begint een gevaarlijke jacht.

Dertiendag – Maria Postema

Wat zou jij doen als je in een bunker door een verweerde ring poorten naar een andere tijd zou kunnen openzetten?